

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קלד

דברים שאסור לעשותם למילה בשבת ללא שינוי מותר לעשותם ביו"ט כדרך שהוא עושה בחול, ולכן מותר לשחוק כמון ולטרוף יין ושמן למילה ביו"ט. ואף שמותר בשבת לטרוף יין ושמן לחולה שאין בו סכנה, במילה אסור, משום שלחולה לא צריך לערבם יפה אבל למילה צריך לערבם יפה ולכן אסור.

אסור לסנן ביו"ט את החרדל במסננת שלו, משום שנראה כבורר. ואסור למתק אותו בגחלת של עץ, משום ששייך בה איסור מכבה לפי שהיא נעשה פחם, אבל בגחלת של מתכת מותר, משום שהיא לא נעשית פחם בכיבוי.

בישראל אגומרי (= בשר על גחלים) מותר לצלותו ביו"ט אפילו שהגחלים נכבות ע"י כך, משום שאי אפשר לצלותו מערב יו"ט כיון שהוא יותר משובח כשנצלה ביו"ט, אבל חרדל אפשר למתקו מערב יו"ט ולכן אסור בגחלת של עץ.

אסור לַגְבֵן (= לעשות גבינה) ביו"ט. ואף שגיבון דומה ללישה המותרת ביו"ט, לישה מותרת לפי שאי אפשר ללוש בערב יו"ט משום שפת חמה טובה יותר, אבל גבינה יותר טובה כשנעשית מערב יום טוב.

הגמרא מביאה ענייני רפואות בתינוקות.

משנה וגמרא: לדעת רב יהודה ורבה כך הוא ביאור המשנה: רוחצים את הקטן בין לפני המילה ובין לאחר המילה במים שהוחמו בשבת, כיצד? מזלפים עליו ביד את המים החמים, אבל לא בכלי.

לדעת רבא כך הוא ביאור המשנה: רוחצים את הקטן כדרכו בין לפני המילה ובין ביום הראשון למילתו במים שהוחמו בשבת, וביום השלישי למילתו שחל להיות בשבת מזלפים עליו ביד אבל לא בכלי, רבי אלעזר בן עזריה אומר שגם ביום השלישי מותר לרוחץ אותו כדרכו משום שהוא עדיין מסוכן, שנאמר לענין אנשי שכם "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיוֹתָם בְּאֲבָיִם".

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

הראיה מאנשי שכם היא לא ראיה גמורה, משום שאנשי שכם מלו כשהיו גדולים, ו'גדול לא סליק בישראל הייא' כלומר בשרו לא נרפא מהר, ולכן הם היו מסוכנים ביום השלישי, אבל קטן בשרו נרפא מהר ויתכן שביום השלישי הוא כבר לא מסוכן.

הגמרא פוסקת שההלכה כרבי אלעזר בן עזריה, ומותר לרחוץ את הקטן בחמין שהוחמו בשבת או בערב שבת, ומותר לרחוץ את כל גופו או רק את המילה, מפני שסכנה היא לו אם לא ירחצוהו.

לדעת רב מותר לתת מים חמים ושמן על גבי המכה בשבת, ולדעת שמואל אסור שמא ישחוק סממנים, אבל מותר לו לתת מים חמים ושמן מחוץ למכה והם שותתים ויורדים למכה.

אסור לתת שמן ומים חמים על גבי מוך בשבת, שמא יסחוט.

מותר לתת על גבי המכה מוך יבש (= חתיכות בד) וספוג יבש, לפי שאינם עשויים לרפואה אלא רק שומרים על המכה שלא תישרט. אבל אסור לתת על המכה גמי יבש או כתיתים (= חתיכות בד דקות) יבשים, משום שהם מרפאים, וחכמים גזרו איסור בעשיית רפואות בשבת שמא ישחוק סממנים.

אין סתירה מהרישא שהתרנו לתת מוך יבש לסיפא שאסרנו לתת כתיתים יבשים, שבסיפא מדובר בבדים חדשים שלא היו על מכה מעולם והם מרפאים, וברישא מדובר בישנים שהיו כבר על מכה ואינם מרפאים.